

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/48/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817206155
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8817206155.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu Y. P. T., D., so sídlom X. XX, XXX XX O., S.: XX XXX XXX, proti žalovanému Y. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. X. XXX, XXX XX V. X., o zaplatenie 792,24 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 3Csp/200/2017-263 zo dňa 08. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok v napadnutej časti výroku I. o povolení splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach po 30,-Eur pod následkami straty výhody splátok.

II. Mení rozsudok vo výroku II. o trovách konania tak, že žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 43,14% s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 702,24,- eur, a to všetko v mesačných splátkach po 30,-eur mesačne, ktoré splátky sú splatné vždy do 25.dňa toho ktorého mesiaca na adrese žalobcu pod následkami straty výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku až do zaplatenia.

II. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40 %, ktoré trovy je povinný zaplatiť žalovaný a o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 220 ods. 2, § 232 ods. 3, 4, § 251, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Rozsudkom č.k. 12Co/36/2018-216 zo dňa 12.02.2019 Krajský súd v Prešove potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku III. o zamietnutí žaloby čo do zvyšku. Vo zvyšnej napadnutej časti, t.j. vo výroku II. iba čo do splatnosti priznanej sumy a čo do výroku IV. o trovách konania rozsudok zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.04.2019. V odôvodnení rozhodnutia bolo uvedené, že pokiaľ ide o povolenie splácania dlhu v splátkach, prvoinštančný súd rozhodol iba na základe bianko tvrdení žalovaného, teda bez toho, aby svoje rozhodnutie podložil všetkými potrebnými skutočnosťami, ktoré by presvedčivo zdôvodnili jeho záver. Úlohou súdu prvej inštancie bolo opätovne sa zaoberať otázkou možného povolenia splácania dlhu žalovaným v splátkach v intenciách naznačených odvolacím súdom,

nanovo o nej rozhodnúť a samozrejme svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 C.s.p. aj náležite odôvodniť.

4. Na pojednávaní dňa 21.08.2018 žalovaný predložil súdu potvrdenie od zamestnávateľa, že jeho čistý hodinový zárobok je 2,54 Eur, spolu s manželkou majú tri maloleté deti - ročné, dvojročné a štvorročné, o ktoré sa musí postarať. R. poberá rodičovský príspevok asi XXX,- Eur mesačne. Bývajú v rodičovskom dome, kde takisto musia určitou sumou prispieť na výdavky súvisiace s bývaním, preto môže zaplatiť dlh na splátky maximálne po XX,- Eur mesačne. Následne žalovaný na pojednávaní dňa 23.09.2019 uviedol, že je dlhodobo nezamestnaný, už okolo XX mesiacov s tým, že je evidovaný na G., kde sa chodí hlásiť, avšak žiaden príspevok ani podporu nepoberá. Svojim spôsobom jemu aj jeho rodine vypomáhajú aj rodičia, pretože sami by to nezvládli. Opätovne požiadal o splátky, maximálne po 20,- Eur a keby sa dalo, bolo by dobre aj po 10,- Eur mesačne. Zo správy G. vyplýva, že žalovaný je vedený v Evidencii uchádzačov o zamestnanie od 01.09.2018 až doposiaľ, nepoberá žiadne dávky a príspevky. Jeho manželka poberá prídavky na deti vo výške XX,XX. Eur mesačne a rodičovský príspevok vo výške XXX,XX Eur mesačne. Zo správy T. poisťovne zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že žalovaný nie je poberateľom dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky ani dôchodkovej dávky. Zo správy obce V. X. bola známa tá skutočnosť, že žalovaný spolu s manželkou žijú v domácnosti so svojimi tromi maloletými deťmi, rodičmi a súrodencami, spolu XX ľudí. O tom, či je žalovaný zamestnaný, obec nemá vedomosť. Jeho družka je zamestnaná. V obci nemá podané daňové priznanie na dani z nehnuteľnosti. O jeho majetkových pomeroch obec nemala vedomosť.

5. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach. Vzhľadom na sociálnu a finančnú situáciu žalovaného mu povolil uspokojiť nárok žalobcu v splátkach. Konštatoval, že vzhľadom na jeho situáciu by povinnosť jednorazového splatenia dlhu mohla ohroziť schopnosť uspokojovať základné životné potreby, ako aj životné potreby jeho rodiny. Mal za to, že žalovaný dostatočne vysvetlil svoju nepriaznivú finančnú situáciu a zo správ, ktoré má súd k dispozícii je možné vyvodiť to, že jeho finančná situácia mu neumožňuje plniť dlžnú sumu jednorazovo. Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu celého dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36-tich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa táto výhoda poskytla. V tomto prípade sa súd prvej inštancie priklonil k názoru, ktorý uviedol vo svojom rozhodnutí Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 23Co/73/2017 zo dňa 25.04.2018. Mal za to, že v prípade, že žalovaný svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovaného, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnil riadne a včas. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej istiny až do času jej úplného splnenia. Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu.

6. O trovách konania rozhodol tak, že z pôvodne uplatnenej sumy 1.009,20 Eur (792,24 eur + 28% úrok od 01.06.2017 v sume 216,96 eur (vyčíslený ku dňu vyhlásenia rozsudku)), bolo žalobcovi priznaných 702,24 Eur. Žalobcov úspech tak predstavoval 70% a neúspech 30%, teda po odrátaní jeho neúspechu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40% (70% - 30% = 40%), pričom uvedenú náhradu mu súd aj priznal. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

7. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to v časti výroku I., ktorým súd dovolil žalovanému plnenie v splátkach a v časti trov konania. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Vo vzťahu k povoleniu splácať dlh v mesačných splátkach poukázal na § 232 ods. 3 C.s.p., z ktorého vyplýva, že súd má možnosť neurčiť paričnú lehotu (v takom prípade zostáva zákonná paričná lehota v trvaní troch dní od právoplatnosti rozsudku) alebo alternatívne určiť paričnú lehotu dlhšiu ako tri dni, avšak výlučne v odôvodnených prípadoch. V tomto smere poukázal aj na niektoré rozhodnutia krajských súdov v obdobných veciach. Poukázal na to, že zákon explicitne podmieňuje alternáciu dĺžky paričnej lehoty odôvodnenosťou prípadu, teda v danom prípade bez dôkazov komplexne objektivizujúcich majetkovú situáciu žalovaného nemohla byť splnená podmienka odôvodnenosti pre určenie dlhšej paričnej lehoty, čím súd postupoval nad zákonom dovolený rozsah. Vo vzťahu k samotnému posúdeniu okolností

daného prípadu uviedol, že z vykonaného dokazovania nemohol súd adekvátnym spôsobom posúdiť komplexné pomery žalovaného. Mal za to, že posúdenie finančných pomerov žalovaného by malo byť súčasťou aktivít v procese prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia, kedy dôjde jednak k zaisteniu majetku žalovaného a jednak k voľbe najvhodnejšieho výkonu rozhodnutia. Pre posúdenie vymožitelnosti pohľadávky a voľbu vhodného spôsobu jej vymoženia nebude rozhodujúci iba príjem, ale aj celkové majetkové pomery žalovaného. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Priznaním splátok vo výške 30,- Eur mesačne súd zapríčinil, že žalovaný bude splácať istinu dva roky. Mal za to, že výška priznanej istiny splátky je neadekvátna výške priznanej pohľadávky, pretože by sa predĺžila lehota na splatenie pohľadávky do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania. Výhoda poskytnutá žalovanému v podobe umožnenia uhradiť dlh v neprímerane nízkych splátkach je zjavne neprímeranou oproti nevýhodnosti postavenia žalobcu a porušuje rovnosť účastníkov konania v občianskoprávných vzťahoch v zakotvenú v ust. § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mal žalovaný možnosť prejaviť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v akej takej výške, ktorá by bola primeraná jeho finančným možnostiam. Žalovaný uskutočnil iba dve nepatrné úhrady po podaní žaloby, a to dňa 16.08.2017 vo výške 10,- Eur a dňa 12.10.2017 vo výške 10,- Eur, čo nepreukazuje skutočnú snahu žalovaného dlh hradiť ako ani schopnosť žalovaného hradiť dlh v určených splátkach. K výroku o náhrade trov konania uviedol, že podľa neho súd nepostupoval pri výpočte správne, keďže neprihliadal iba na žalovanú istinu. Vzhľadom k tomu mu mal priznať aj nárok na náhradu trov konania, ktorý bude vo vyššom rozsahu, nielen vo výške 40%, pričom aj tu opätovne poukázal na viaceré rozhodnutia súdov. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaného zaviazne uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň mu prizná náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%, vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

8. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je len čiastočne dôvodné, a to len vo vzťahu k výroku II. o trovách konania.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane

rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdny sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka bola naplnená len vo vzťahu k výroku o trovách konania.

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd zistil, že došlo k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu, a to vo vzťahu k trovám konania, pretože súd prvej inštancie síce aplikoval na rozhodovanie o trovách konania správny právny predpis, ale tento nesprávne interpretoval.

14. V zmysle § 232 ods. 2 a 3 C.s.p., lehota na plnenie (tzv. paričná lehota) je v zásade trojdňová, a plynie odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zákon však umožňuje súdu, aby v odôvodnených prípadoch určil aj dlhšiu paričnú lehotu, t.j. viac ako tri dni. Hľadiskami, ktoré musí súd vziať do úvahy pri určovaní dlhšej paričnej lehoty sú predovšetkým výška priznaného plnenia žalobcovi, platobná schopnosť žalovaného, prejavená snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé (R 117/1967).

15. Na základe už ustálenej súdnej praxe je pri úvahe o určení lehoty na splnenie povinnosti alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, nutné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu; súd musí prihliadnuť na osobné a majetkové pomery sporových strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovaným, dobu, po ktorej by umožnením vykonania plnenia v splátkach došlo k zaplateniu prisúdenej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti) ako aj to, či povolenie plnenia prisúdenej sumy v splátkach neprímerane nezasiahne do majetkových pomerov veriteľa, pričom súd môže určiť, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia; súd teda musí lehotu na plnenie určiť tak, aby jej dĺžka nepoprela samotný účel súdneho konania a v konečnom dôsledku viedla k odstráneniu právnej neistoty medzi sporovými stranami; záver súdu o splnení podmienok na určenie dlhšej lehoty na vykonanie plnenia ako tri dni od právoplatnosti rozsudku musí byť vždy náležite odôvodnený. Ani spotrebiteľ nie je zbavený povinnosti preukázať okolnosti, ktoré by mohli byť dôvodom pre umožnenie úhrady záväzku v dlhšej lehote.

16. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalovaný je dlhšiu dobu nezamestnaný (od 01.09.2018), nepoberá žiadne príspevky a ani dávky. Spolu s družkou, ktorá je podľa vyjadrenia obce zamestnaná, vychovávajú tri deti (vo veku X rok, X roky a X roky), kde družka žalovaného poberá rodičovský príspevok a prídavky na deti, spolu cca vo výške 293,72 Eur. Žalovaný spolu s rodinou býva v spoločnej domácnosti s rodičmi a ďalšími súrodencami, t.j. spolu XX ľudí, pričom podľa vyjadrení žalovaného rodičia vypomáhajú jeho rodine, pretože sami by to nezvládli. Žalovaný žiadal o splátky maximálne vo výške 20,- Eur mesačne, resp. menej. Na strane druhej vystupuje žalobca, ktorý má postavenie banky s pomerne stabilným zázemím na trhu. Z právoplatného výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie č.k. 3Csp/200/2017-173 zo dňa 23.05.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, š.k. 12Co/36/2018 zo dňa 12.02.2019 vyplýva, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 702,24 Eur s prísl..

17. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj po preskúmaní doplnenia dokazovania súdom prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie po zrušení rozhodnutia v časti povolenia

splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach postupoval v súlade s pokynom odvolacieho súdu a dostatočne zistil pomery na strane žalovaného, pričom uvedené zistenia ako aj dôkazy z ktorých vychádzal uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a rovnako správne posudzoval, či umožnenie žalovanému splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach neprimerane nezasiahne do majetkových pomerov žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný bol právoplatne zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 702,24 Eur s prísl., avšak jeho finančná, majetková a rodinná situácia nie je priaznivá. Jediným preukázaným príjmom žalovaného a jeho družky je len príjem vo forme prídavkov na deti, pričom z vyjadrenia G. L. V. B. vyplýva, že do XX.XX.XXXX družka žalovaného mala poberať aj rodičovský príspevok. Z vyjadrenia obce vyplýva, že družka žalovaného má byť zamestnaná, avšak z vykonaného dokazovania nevyplýva, aká je výška jej príjmu. Naopak súd prvej inštancie mal preukázané, že žalovaný v čase rozhodovania bol dlhodobejšie nezamestnaný, pričom podľa vyjadrení žalovaného im finančne vypomáhajú rodičia. Z hľadiska bytovej otázky, obec uviedla, že žalovaný býva s družkou a deťmi v spoločnej domácnosti so súrodencami a rodičmi, t.j. celkovo v dome býva XX osôb. Ďalšie majetkové pomery žalovaného neboli zistené. Z uvedených skutočností má aj odvolací súd za to, že síce suma na zaplatenie ktorej bol žalovaný zaviazaný nedosahuje astronomickú výšku (napr. rádovo v tisíckach Eur), avšak s ohľadom na súdom prvej inštancie zistené pomery na strane žalovaného možno mať za to, že sú dané okolnosti na určenie dlhšej paričnej lehoty na plnenie žalovaným. Z hľadiska finančnej situácie na strane žalovaného možno mať za to, že ak by súd neurčil dlhšiu paričnú lehotu, žalovaný by vo všeobecnej trojdňovej paričnej lehote nebol spôsobilý vrátiť uvedenú sumu žalobcovi, čo by následne mohlo mať ďalší nepriaznivý následok na jeho existenciu a existenciu jeho rodiny. Na strane druhej, ako správne poukázal súd prvej inštancie, žalobca pôsobí na trhu ako banka, s relatívne stabilným postavením, preto úhrada dlžnej sumy žalovaným v pravidelných mesačných splátkach neprimerane nezasiahne do jeho majetkových pomerov.

18. Vo vzťahu k priznanej výške mesačných splátok odvolací súd poukazuje na to, že výška 30,- Eur mesačne reflektuje na výsledky vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie a zohľadňuje tak pomery na strane žalovaného a jeho neschopnosť a nemožnosť zaplatiť dlžnú sumu jednorazovo, a to s ohľadom na právo žalobcu na vrátenie celej dlžnej sumy, pričom žalovaného zároveň motivuje k finančnej disciplinovanosti, a to pod hrozbou straty tejto výhody, t.j. v možnosti a práve žalobcu následne žiadať splatenie celého zvyšku dlžnej sumy v oveľa kratšom časovom horizonte.

19. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. o povolení splácať dlžnú sumu v splátkach ako vecne správny potvrdil.

20. Odvolací súd sa ďalej zaoberal odvolaním žalobcu, čo do výroku o trovách konania.

21. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

22. Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo dňa 06.02.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

23. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane.

24. Pri výpočte pomeru úspechu strán vo veci pre účel rozhodnutia o trovách konania vzal súd prvej inštancie za základ na jeho určenie výšku žalovanej pohľadávky, t.j. istinu, ako aj žalované príslušenstvo pohľadávky - úrok a poplatky za upomienky. Žalobca však so zarátaním príslušenstva pohľadávky do základu slúžiaceho na výpočet trov konania nesúhlasil a trval na základe výpočtu len zo sumy

žalovanej istiny, s čím však nemohol súhlasiť ani odvolací súd. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 MCdo 1/2004 zo dňa 27.04.2004 (Zbierka Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 4/2005) v zmysle ktorého je procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky (v úrokoch z omeškania) nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za neúspech v pomerne nepatrnej časti, ale za čiastočný úspech. Napriek tomu, že uvedený rozsudok vychádza z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdom poriadku je aj v súčasnosti aktuálny a aplikovateľný aj na rozhodovanie o trovách konania už v režime Civilného sporového poriadku. Odvolací súd v tejto súvislosti podporne poukazuje aj na uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017-12 a sp. zn. I. ÚS 31/2014-9, a to práve v súvislosti s výpočtom pomeru úspechu a neúspechu strán podľa Civilného sporového poriadku. Na základe uvedeného možno konštatovať, že postup súdu prvej inštancie pri výpočte trov konania, resp. pri určení základu pre výpočet výšky trov konania bol správny.

25. V danom prípade žalovaná istina s príslušenstvom kapitalizovaným ku dňu vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie bola vo výške 1.009,20 Eur, z ktorej bola žalobcovi prisúdená istina vo výške 702,24 Eur. Odvolací súd však dáva do pozornosti, že v priebehu konania na súde prvej inštancie došlo zo strany žalobcu k čiastočnému späťvzatiu žaloby vo výške 20,- Eur z dôvodu, že po podaní žaloby žalovaný uhradil túto sumu na účet žalobcu. V dôsledku takéhoto správania žalovaného bol potom žalobca nútený vziať žalobu v tejto časti späť, a to pre správanie žalovaného. Z uvedeného dôvodu je potrebné konštatovať, že zastavenie konania v uvedenej časti procesne zaviniť žalovaný, teda v tejto časti je povinný znášať trovy práve žalovaný. Uvedenú skutočnosť však súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania nezohľadnil a úspech žalobcu v tejto časti nezahrnul do výpočtu o trovách konania. Odvolací súd z uvedených dôvodov sumu vo výške 20,- Eur pripočítal k žalobou prisúdenej sume vo výške 702,24 Eur, keďže ako už bolo konštatované, v predmetnom prípade bol v prípade čiastočného zastavenia konania úspešný žalobca. V konečnom dôsledku tak možno konštatovať, že žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 71,57% a žalovaný v rozsahu 28,43%. Po odpočítaní úspechu žalovaného od úspechu žalobcu tak žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 43,14% (tzv. čistý úspech žalobcu), a nie 40% ako uviedol súd prvej inštancie.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené, preto odvolací súd v zmysle § 388 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o trovách konania zmenil tak, že nárok na náhradu trov prvoinštančného konania priznal žalobcovi voči žalovanému v rozsahu 43,14%.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, 2 C.s.p. tak, že žiadna zo strán nemá náhradu trov odvolacieho konania právo, pretože úspech žalobcu a žalovaného bol v odvolacom konaní rovnaký. Žalovaný bol úspešný čo do výroku I. rozsudku o povolení splácať dlžnú sumu v splátkach a žalobca bol úspešný čo do výroku II. rozsudku o trovách konania, teda vzájomné čiastočné úspechy sporových strán sa do rovnakej výšky anulovali. Odvolací súd na tomto mieste dáva ešte do pozornosti, že úlohou súdu prvej inštancie bolo po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania v prvej fáze, avšak z napadnutého odôvodnenia nevyplýva, ako súd prvej inštancie v tomto smere rozhodol a k akému záveru dospel. Odvolací súd sa preto zaoberal aj preskúmaním úspechu sporových strán v rámci odvolacieho konania v prvej fáze, pričom zistil, že v tejto fáze bol žalobca úspešný len čiastočne, pretože jeho odvolanie čo do výroku o zamietnutí žaloby nebolo dôvodné (t.j. v tejto časti bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený), avšak odvolanie čo do časti výroku o povolení splácať dlžnú sumu v pravidelných mesačných splátkach a výroku o trovách konania bolo dôvodné. Na základe uvedených zistení tak možno prijať záver, že v prvej fáze odvolacieho konania bol úspech žalobcu a úspech žalovaného približne rovnaký, teda ich vzájomné nároky sa aj v tejto prvej fáze odvolacieho konania vzájomne anulovali.

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).